

**ÜNİVERSİTE GİRİŞ SINAVLARINDA UYGULANAN BARAJ PUANLARININ
KALDIRILMASININ ÖĞRENCİ TERCİH MOTİVASYONUNA ETKİSİ**THE EFFECT OF REMOVING DAM SCORES APPLIED IN UNIVERSITY ENTRANCE
EXAMS ON STUDENT CHOICE MOTIVATION**Dr. Zafer GÜLSAR**

Milli Eğitim Bakanlığı

ORCID: 0000-0002-3766-8448

ÖZET

Ülkemizde gelecek sunan iyi ve popüler bir üniversiteye yerleşmek isteyen öğrenciler ÖSYM (Ölçme Seçme Yerleştirme Merkezi) tarafından uygulanan çift aşamalı üniversite hazırlık sınavlarına girmek zorundadır. ÖSYM mevzuatlarına göre bir öğrencinin üniversitelere yerleşebilmek için sadece sınavlara girmesi ve bunun karşılığında belirli bir puan alması yeterli değildir. Öğrencilerin ayrıca belirlenen baraj puanlarını da geçmeleri gerekmektedir. Önceki dönemlerde birinci aşamada uygulanan 160, ikinci aşamada uygulanan 180 puan barajları öğrencilerin tercih motivasyonlarına olumsuz olarak yansımaktaydı. Bu durum öğrencilerin açıkta kalmalarının yanında yüksek öğretim programlarının da boş kalmasına sebep olmaktaydı. Yapılan çalışmalar ile birinci ve ikinci aşamada uygulanan baraj puanları ortadan kaldırılarak öğrencilerin tercih motivasyonlarının artırılması planlanmaktadır. Böylece açılan üniversite kontenjanlarının tamamının doldurulması, öğrencilerin açıkta kalmalarının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı nicel veriler elde ederek öğrencilerin üniversitelere girişte baraj puanlarının kaldırılmasının öğrenci tercih motivasyonuna hangi yönde etki ettiğini açığa çıkarmaktır. Çalışma Nisan 2022'de Çankırı'da öğrenimlerini sürdüren ve üniversite sınavlarına hazırlanan öğrenci grupları ile yürütülmüştür. Nicel araştırmalar bu çalışmanın yöntemini oluşturmuştur. Katılımcı 209 öğrenciye 24 soruluk anket uygulanarak üniversite sınavlarında baraj puanlarının kaldırılmasının üniversite tercih motivasyonuna nasıl yansıtacağı araştırılmıştır. Toplanan verilerin değerlendirilmesinde SPSS 22.0 istatistiksel analiz programından yararlanılmıştır. Anketi oluşturan sorular değerlendirmeye uygun görülüp farklı boyutlara ayrılarak incelemeye tabii tutulmuştur. Baraj puanlarının kaldırılmasının yanında tıp, diş, hukuk mimarlık-mühendislik ve eğitim bilimleri alanlarında da baraj sıralamalarının kaldırılmasının tercih motivasyonu üzerine etki edeceği anket verilerinin çözümlenmesi ile anlaşılmıştır. Öğrencilerin tercih motivasyonuna etki eden parametrelerin daha iyi analiz edilerek tercih motivasyonlarının artırılmasının hedeflerine ulaşmalarında daha da etkili olacağı düşünülmektedir. Sonuç olarak baraj puanlarının kaldırılmasının isabetli olduğunu ortaya koymaktadır. Savunulan fikrin geçerliliği; üniversite sınavlarında uygulanan baraj puanlarının kaldırılmasının tercih motivasyonu sağlayarak üniversitelere yerleşme oranını artırdığını göstermektedir.

Anahtar Kelime: Motivasyon, Baraj Puanları, Üniversite Tercihleri, Baraj Puanlarının Kaldırılması

Abstract

Students who want to settle in a good and popular university that offers a future in our country have to take the two-stage university preparation exams administered by the ÖSYM (Assessment Selection and Placement Center). According to the OSYM regulations, it is not sufficient for a student to just take the exams and get a certain score in order to be placed in universities. Students are also required to pass the determined threshold scores.

In the previous periods, the thresholds of 160 points applied in the first phase and 180 points applied in the second phase had a negative impact on the preference motivations of the students. This situation caused students to be left open as well as higher education programs to be left empty. With the studies carried out, it is planned to increase the motivation of students by eliminating the threshold scores applied in the first and second stages. Thus, it is aimed to fill all the university quotas opened and to prevent students from being left out. The aim of this study is to obtain quantitative data and to reveal how the removal of the students' entrance threshold scores affects the student preference motivation. The study was carried out in April 2022 with student groups who continue their education in Çankırı and prepare for university exams. Quantitative studies formed the method of this study. By applying a 24-question survey to 209 participating students, it was investigated how the removal of the threshold scores in the university exams would reflect on the motivation to choose university. SPSS 22.0 statistical analysis program was used to evaluate the collected data. The questions constituting the questionnaire were considered suitable for evaluation and were subjected to examination by dividing them into different dimensions. Within the scope of the research, it was seen that the students who were preparing for the university exams achieved their goals by increasing their preferences by removing the threshold scores. In addition to the abolition of the dam scores, it has been understood by the analysis of the survey data that the removal of the dam rankings in the fields of medicine, dentistry, law, architecture-engineering and educational sciences will have a positive effect on the preference motivation. It is thought that increasing the preference motivation by better analyzing the parameters affecting the preference motivation of the students will be more effective in reaching their goals. As a result, it clearly shows that the removal of the cut-off points is correct. The validity of the idea being defended; shows that removing the threshold scores applied in university exams increases the rate of placement in universities by providing preference motivation.

Keywords: Motivation, Dam Scores, University Preferences, Removal of Dam Scores

Giriş

Üniversiteleri tercih etme bir orta öğretim programından mezun olmuş öğrencilerin önündeki aşılması zor engellerdendir. Üniversite sınavlarına hazırlanan öğrenciler en az 12 yıllık eğitimlerinden sonra elde ettikleri bilgi birikimlerini kullanarak istedikleri bir yüksek öğretim programlarına yerleşebilme şansı yakalayabilmektedir. Ancak yeterli akademik donanım ve iyi bir tercih motivasyona sahipler ise bu şansa sahip olabilmektedirler. Yapılacak doğru ve yerinde tercihler öğrencilerin ömürleri boyunca mutlu olmalarına ya da mutlu olamamalarına yol açacaktır. Bu konu ile ilgili toplumda sıklıkla dile getirilen bazı kanıksanmış sözler bulunmaktadır. "Her mesleğin yaklaşık 40 yıl ömrü vardır." söyleminin yanında "Sevdiği mesleği yapanlar ömür boyu hiç çalışmamış olur." söylemi bu durumu adeta doğrular niteliktedir.

Öğrencilerin üniversite seçimini etkileyen faktörlerin ortaya çıkarılmasına yönelik literatür incelendiğinde üniversite tercihleri etkileyen birçok kriterin olduğu görülmektedir (Akar, 2012).

Çok sayıda üniversite ve çeşitli bölümler, özellikle benzer içerikli bölümler ile ilgili incelenmesi gereken birçok bilgi, evden uzakta yaşama ile ilgili birtakım sorunlar, tanıtım broşürüne dayalı karar verme, karar verme konusundaki düşük deneyim ve yetersiz destek üniversite seçimi değerlendirme sürecini oldukça güç ve karmaşık hale getirmektedir (Moogan et al., 1999).

Ülke genelindeki üniversite ve kolejlerin temel amacı kurumlarına öğrenci kazandırmaktır. Yükseköğretim kurumları bu amaçla özellikle öğrenci alımı, kayıt/kabul gibi konulara odaklanarak kayıt yönetimini bölümlendirerek, ilgili kişiler olan mezunlara ve hali hazırda öğrenci olanlara kurumun tanıtımını yapmaktadırlar (Filter, 2010).

Birleşik Krallık'ta yaptığı çalışmada üniversite seçimini etkileyen altı anahtar faktörü öğrencinin tercih ettiği bölümün bulunması, üniversitenin yeri, üniversitenin saygınlığı, eve olan uzaklığı, üniversite tipi (modern/eski), aile ve öğretmenlerinin tavsiyeleri olarak tanımlamıştır (Soutar & Turner, 2002).

Üniversite yöneticilerine kurumsal kayıt politikası ve öğrenci alımı konusunda bakış açısı kazandırmak ve öğrencilerin üniversite seçimi ile alakalı literatüre katkıda bulunmak üzerine kuruludur (Chapman, 1981).

Üniversite adaylarının hem şehir, hem bölüm, hem de üniversite seçimlerinde ailenin sosyo-ekonomik şartları çerçevesinde en önemli belirleyicilerden biri olmaktadır. Üniversite ve bölüm ise, idealist öğrenciler için önemli bir ölçüt olmaktadır (Kurt, 2013).

Üniversite sınavlarına hazırlanan öğrenciler ÖSYM sınavlarından ne kadar puan alırlarsa alsınlar, hangi yüzdeler dilimlere girerse girsinler yapacakları kötü tercihler onların açıkta kalmaları ile sonuçlanabilmektedir. Halbuki iyi bir tercih motivasyonuna sahip öğrenciler akıllı tercihlerde bulunarak bu sıkıntılı durumla baş edebilmektedir. Öyleyse üniversiteye yerleşebilmenin en önemli koşullarından biri de tercih motivasyonuna sahip olmaktan geçmektedir. Baraj puanlarının kaldırılması özellikle baraj altında kalan öğrencilerde tercih motivasyonu oluştursa da baraj üstünde olan öğrencilerde de tercih motivasyonu konusunda uyarıcı etki oluşturmuştur.

İnsanı çalışmaya sevk etmek, çalışmak için bireyi harekete geçirmek ve isteklendirmek anlamına gelen motivasyon, Latince “movere”, yani “hareket ettirme, hareketlendirme” kelimesinden gelmektedir ve psikolojik bir olgu olan motivasyonun değişik açılardan ele alınmış olması birçok tanımının yapılmasına neden olmuştur (Bakan ve Büyükbeşe, 2004, s. 38). Motivasyon, diğer bir adıyla güdüleme, Latince “motive” den gelmektedir. Türkçe karşılığı, “güdü”, “saik”, veya “harekete geçme”dir. Motivasyon, insanı harekete geçiren ve hareketlerinin yönlerini belirleyen, onların düşünceleri, umutları, inançları, arzu, ihtiyaç ve korkularını ifade eden bir kavramdır (Fındıkcı, 2006, s. 373).

Motivasyon kavramı, örgütsel davranış alanında çok sıklıkla kullanılmaktadır. Kavramın ortaya çıkışından bugüne kadar 140'ın üzerinde tanım yapılmıştır. Örgütsel davranış alanında çalışan akademisyenlerin hemen tamamı motivasyonu tanımlamanın çok ciddi zorlukları içinde barındırdığını ifade etmişlerdir (George ve Jones, 2002, s. 181).

Motivasyon, bireylerin beyninde var olan istek, enerji veya ilgiyi harekete dönüştürür (Nahavvei ve Malekzadeh, 1999, s. 190). Motivasyon, enerji ve davranışın bir fonksiyonudur (Wilson, 2004, s. 150). Motivenin terim olarak Türkçe karşılığı, güdü, saik veya harekete geçmedir. Motivasyon, bir insanı odaklandığı bir hedef için harekete geçiren erk demektir.

Bireyleri bilinçli ve amaçlı işlerde bulunmaya yönelten dürtü veya dürtüler bileşkesidir (Eren, 2004, s. 397–398). Bireyin örgüt içerisindeki davranış şeklini, gayret düzeyini ve zorluklar karşısında direnç düzeyini belirleyen içsel psikolojik güçler olarak tanımlanmıştır (George ve Jones, 2002, s. 182). Motivasyon; bireyi harekete geçmeye yöneltmenin hangi yöntemlerle sağlanacağı sorularına cevap bulmaktır (Ruthankoon ve Ogunlana, 2003, s. 333).

Öğrencilerin doğru yöne kanalize olmaları motivasyon gelişimlerinin planlanmasına bağlıdır. Öğrencilerin üniversite tercihlerinde amaç, hedef, ihtiyaç, moral ve motivasyonlarının yüksek olması görülecek işin daha nitelikli olmasını sağlayacaktır. Motive edici unsur olarak kullanılan temel fizyolojik ihtiyaçlar bilgi ve teknoloji çağının gelişim kaydetmesiyle birlikte farklı ihtiyaçların açığa çıkmasını sağlamıştır.

Güvenlik ihtiyaçlarının yanı sıra günümüzde ortam standartlarının yükseltilip daha kaliteli bir bilgi alma arzusu motivasyonda artış sağlayabilir.

Bilgi ve beceri kazandırma, motive etme hizmetlerinin hazırlık merkezleri olmadan yürütülmesi oldukça güçtür. Öğrenciler her ne kadar teknolojiye yararlansa da hizmet sunumunun sağlanabilmesi için hazırlık merkezlerine olan ihtiyaç açık bir gerçektir. Hizmetlerin uygun bir şekilde kullanıcılara sunulması ancak öğrencilerin aktiviteleriyle gerçekleşebilmektedir. Üniversite hazırlık merkezlerinin kendisinden beklenen hizmeti yerine getirebilmesi için kendi istek ve beklentilerinin karşılanması da ayrı bir önem taşımaktadır. Öğrencilerin beklentilerinin karşılanması beklenen hizmetin sunulması yolunda büyük bir motivasyon oluşturacağı kesindir.

Douglas McGregor ilk defa 1960'da insan davranışlarının diğer insanlar tarafından nasıl algılandığını ve nasıl gördüğünü ele almıştır. Yöneticilerin bir kısmı X teorisi özellikleri altında bir kısmı da Y teorisi özellikleri altında toplanmıştır. X kuramın yönetici tipi, iş görene iş yaptırmak için onu zorlamak, sıkı bir şekilde kontrol etmek ve cezalandırmak gerektiğini düşünmektedirler (Carson, 2005 s. 450; McGregor, 1985, s. 52; Certo, 1997, s. 390). Öte yandan, Y teorisi motivasyonun ne dıştan zorlamayla ne de içten gönüllü olarak sağlanabileceğine dikkat çekmekte; insanın ancak mantık yoluyla güdülenebileceğini söylemekte ve insanı yansız olarak değerlendirmektedir (Gürüz ve Gürel, 2006, s. 277).

Tercih motivasyonunun eyleme geçebilmesi için diğer bir temel etkeninde öğrencilerin akademik başarılarının yanında test çözebilme yetenekleri önemli bir tutmaktadır. Bu yöntem okuldaki öğrenmeye pek fazla benzemese de üniversite sınavları test tekniğine dayandığı için öğrenilmesi gerektiği bir gerçektir. Bu durum hem öğrenci hem de veliler üzerinde baskı oluşturmakla birlikte üniversite hazırlık merkezlerine olan ilgiyi de artırmaktadır.

Üniversiteye giriş sınavının mevcut koşulları öğrenci ve öğretmenleri mümkün olan en kısa zamanda soruyu çözebilmek için, kısa ve pratik çözüm yollarına önem vermeye zorlamaktadır. Bu durum, dershanelerde verilen ezberleme ve taklide dayanan bir öğretim biçiminin doğmasına neden olmuştur. Bu öğretim tarzının Üniversiteye Giriş Sınavı'nda başarı getirmesi (Morgil, Yılmaz ve Geban, 2001; Okur ve Dikici, 2004; Öner, 2007; Turan ve Alaz, 2007) ve sınavın öğrenci ve veliler (Dağlı, 2006) üzerindeki dayanılmaz baskısı sonucu, liselerde de benzer öğretim tarzı yaygınlaşmaktadır (Baştürk, 2003; Yıldırım, 2008).

Mevcut araştırmanın da ortaya koyduğu gibi, üniversite sınavına hazırlanma motivasyonun yüksek olması liselerde yapılan eğitimi olumsuz olarak etkilemektedir. Öğrencilerin matematiksel aktivitelerini sınırlamakta ve kavramsal öğrenme adına sınırlı hataların doğmasına neden olmaktadır. Sınav kaygılarının yüksek olduğu 9. sınıf öğrencilerinde kısa ve ekonomik çözüm yollarının sıklıkla kullanıldığı gözlenmiştir. Dolayısıyla özellikle lise öğretmenleri uzun yöntem öğrenciler tarafından tam benimsenmeden kısa ve pratik olanları vermede acele etmemelidirler (Baştürk, 2010).

Motivasyon teorileri, bir kısmı kişinin içinde doğan etmenlerden ziyade kendi dışında veya çevresinde bulunan etmenlere ağırlık vermektedir. Bu teoriler, kişilerin davranışlarının dışsal etmenler tarafından kontrol edildiği varsayımına dayanmaktadır. Çalışanları motive etmek amacı ile kullanılan dışsal etmenlerin başında ise ekonomik unsurların geldiği savunulmaktadır. Taylor'a göre, daha fazla üretim yapması isteniyorsa, daha fazla parasal teşviklerin kullanılması gerekmektedir (Griffin ve Ebert, 2004, s. 254).

Araştırmanın Yöntem ve Bulguları

Çalışma Nisan 2022’de Çankırı’da öğrenimlerini sürdüren ve üniversite sınavlarına hazırlanan öğrenci grupları ile yürütülmüştür. Nicel araştırmalar bu çalışmanın yöntemini oluşturmuştur. Katılımcı 209 öğrenciye 24 soruluk anket uygulanarak üniversite sınavlarında baraj puanlarının kaldırılmasının üniversite tercih motivasyonuna nasıl yansıtacağı araştırılmıştır. Toplanan verilerin değerlendirilmesinde SPSS 22.0 istatistiksel analiz programından yararlanılmıştır.

Nicel Araştırma Yöntemleri Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Kategorik değişkenler frekans ve yüzde değerleri (n(%)) ile verilmiş olup, karşılaştırmalarında Fisher’in kesin ki-kare testi kullanılmıştır. İstatistiksel analizler IBM SPSS Statistics 22.0 programında yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi $\alpha=0,05$ olarak alınmıştır.

Bulgular**Tablo 1. Katılımcıların Özellikleri**

		N	%
Cinsiyet	Kız	143	68,4
	Erkek	66	31,6
Yaş	18	155	74,2
	19	12	5,7
	20	6	2,9
	Diğer	36	17,2
	Tercih Alanı	Sözel	38
	Eşit Ağırlık	48	23,0
	Sayısal	122	58,4
	Dil	1	,5
Üniversite Hazırlık Kursuna Gitme Durumu	Evet	131	62,7
	Hayır	78	37,3

Araştırma kapsamında %68,4’ü kız, %31,6’sı erkek olmak üzere 209 katılımcı yer almaktadır. Katılımcıların %74,2’si 18, %5,7’si 19, %2,9’u 20 yaşındadır.

Katılımcıların %18,2’sinin alanı sözel, %5,7’sinin alanı eşit ağırlık, %58,4’ünün alanı sayısal, %0,5’inin alanı yabancı dildir.

Katılımcıların %62,7’si üniversite hazırlık kursuna gitmekte, %37,3’ü ise gitmemektedir.

Tablo 2. “Gelecekte yapmak istediğim mesleği belirledim.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	2	1,0
Biraz Katılmıyorum	1	0,5
Kararsızım	32	15,3
Biraz Katılıyorum	49	23,4
Katılıyorum	124	59,3

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %59,3’ü “Gelecekte yapmak istediğim mesleği belirledim.” ifadesine katılmakta, %23,4’ü biraz katılmakta, %1’i katılmamakta, %0,5’i biraz katılmamaktadır. Katılımcıların %15,3’i ise kararsızdır.

Tablo 3. “Bu yıl kendimi istediğim üniversiteyi kazanacak kadar yeterli görmediğimden herhangi bir tercihte bulunmayı mezuna kalacağım.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	119	56,9
Biraz Katılmıyorum	17	8,1
Kararsızım	43	20,6
Biraz Katılıyorum	14	6,7
Katılıyorum	15	7,2

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %56,9'u “Bu yıl kendimi istediğim üniversiteyi kazanacak kadar yeterli görmediğimden herhangi bir tercihte bulunmayı mezuna kalacağım.” İfadesine katılmamakta, %8,1'i biraz katılmamakta, %6,7'si biraz katılmakta, %7,2'si katılmaktadır. Katılımcıların %20,6'sı ise bu konuda kararsızdır.

Tablo 4. “Tercihlerimi sağlık bilimleri alanında yapacağım.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	N	%
Katılmıyorum	108	51,7
Biraz Katılmıyorum	6	2,9
Kararsızım	20	9,6
Biraz Katılıyorum	27	12,9
Katılıyorum	46	22,0

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %51,7'si “Tercihlerimi sağlık bilimleri alanında yapacağım.” İfadesine katılmamakta, %2,9'u biraz katılmamakta, %22'si katılmakta, %12,9'u biraz katılmaktadır. Katılımcıların %9,6'sı ise kararsızdır.

Tablo 5. “Tercihlerimi fen ve mühendislik bilimleri alanında yapacağım.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	N	%
Katılmıyorum	107	51,2
Biraz Katılmıyorum	10	4,8
Kararsızım	21	10,0
Biraz Katılıyorum	24	11,5
Katılıyorum	45	21,5

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %51,2'si “Tercihlerimi fen ve mühendislik bilimleri alanında yapacağım.” İfadesine katılmamakta, %4,8'i biraz katılmamakta, %21,5'i katılmakta, %11,5'i biraz katılmaktadır. Katılımcıların %10'u ise kararsızdır.

Tablo 6. “Tercihlerimi sosyal bilimler alanında yapacağım.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	N	%
Katılmıyorum	145	69,4
Biraz Katılmıyorum	7	3,3
Kararsızım	24	11,5
Biraz Katılıyorum	14	6,7
Katılıyorum	15	7,2

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %69,4'ü "Tercihlerimi sosyal bilimler alanında yapacağım." ifadesine katılmamakta, %3,3'ü biraz katılmamakta, %7,2'si katılmakta, %6,7'si biraz katılmaktadır. Katılımcıların %11,5'i ise kararsızdır.

Tablo 7. "Tercihlerimi eğitim bilimleri alanında yapacağım." ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	N	%
Katılmıyorum	130	62,2
Biraz Katılmıyorum	8	3,8
Kararsızım	21	10,0
Biraz Katılıyorum	15	7,2
Katılıyorum	31	14,8

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %62,2'si "Tercihlerimi eğitim bilimleri alanında yapacağım." ifadesine katılmamakta, %3,8'i biraz katılmamakta, %14,8'i katılmakta, %7,2'si ise biraz katılmaktadır. Katılımcıların %10'u ise kararsızdır.

Tablo 8. "Tercihlerimi mezun olduğumda çok para kazanabileceğim bölümlerden yana kullanacağım." ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	N	%
Katılmıyorum	34	16,3
Biraz Katılmıyorum	10	4,8
Kararsızım	17	8,1
Biraz Katılıyorum	71	34,0
Katılıyorum	74	35,4

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %16,3'ü "Tercihlerimi mezun olduğumda çok para kazanabileceğim bölümlerden yana kullanacağım." ifadesine katılmamakta, %4,8'i biraz katılmamakta, %35,4'ü katılmakta, %34'ü biraz katılmaktadır. Katılımcıların %8,1'i ise kararsızdır.

Tablo 9. "Tercihlerimi mezun olduğumda kariyer sahibi olacağım alanlardan yana kullanacağım." ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	N	%
Katılmıyorum	11	5,3
Biraz Katılmıyorum	3	1,4
Kararsızım	17	8,1
Biraz Katılıyorum	42	20,1
Katılıyorum	130	62,2

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %62,2'si "Tercihlerimi mezun olduğumda kariyer sahibi olacağım alanlardan yana kullanacağım." ifadesine katılmakta, %20,1'i biraz katılmakta, %5,3'ü katılmamakta, %1,4'i biraz katılmamaktadır. Katılımcıların %8,1'i ise kararsızdır.

Tablo 10. “Tercihlerimi ailemin yönlendirmesine bağlı olarak yapacağım.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	117	56,0
Biraz Katılmıyorum	28	13,4
Kararsızım	18	8,6
Biraz Katılıyorum	34	16,3
Katılıyorum	8	3,8

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %56’sı “Tercihlerimi ailemin yönlendirmesine bağlı olarak yapacağım.” İfadesine katılmamakta, %13,4’ü biraz katılmamakta, %3,8’i katılmakta, %16,3’ü biraz katılmaktadır. Katılımcıların %8,6’sı ise kararsızdır.

Tablo 11. “Tercihlerimi birlikte okumak için arkadaşlarımla yönlendirmesi ile yapacağım.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	176	84,2
Biraz Katılmıyorum	12	5,7
Kararsızım	7	3,3
Biraz Katılıyorum	6	2,9
Katılıyorum	3	1,4

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %84,2’si “Tercihlerimi birlikte okumak için arkadaşlarımla yönlendirmesi ile yapacağım.” İfadesine katılmamakta, %5,7’si biraz katılmamakta, %2,9’u biraz katılmakta, %1,4’ü katılmaktadır. Katılımcıların %3,3’ü ise kararsızdır.

Tablo 12. “Tercihlerimi rehberlik servisinin yönlendirmesine bağlı olarak yapacağım.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	110	52,6
Biraz Katılmıyorum	26	12,4
Kararsızım	20	9,6
Biraz Katılıyorum	30	14,4
Katılıyorum	19	9,1

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %52,6’sı “Tercihlerimi rehberlik servisinin yönlendirmesine bağlı olarak yapacağım.” İfadesine katılmamakta, %12,4’ü biraz katılmamakta, %14,4’ü biraz katılmakta, %9,1’i katılmaktadır. Katılımcıların %9,6’sı ise kararsızdır.

Tablo 13. “Tercihlerimin çoğunu 2 yıllık bölümlerden yana kullanacağım.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	149	71,3
Biraz Katılmıyorum	8	3,8
Kararsızım	20	9,6
Biraz Katılıyorum	15	7,2
Katılıyorum	11	5,3

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %71,3'ü "Tercihlerimin çoğunu 2 yıllık bölümlerden yana kullanacağım." ifadesine katılmamakta, %3,8'i biraz katılmamakta, %7,2'si biraz katılmakta, %5,3'ü katılmaktadır. Katılımcıların %9,6'sı ise kararsızdır.

Tablo 14. "Tercihlerimi 4 ya da 6 yıllık bölümlerden yana yapacağım." ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	11	5,3
Biraz Katılmıyorum	2	1,0
Kararsızım	16	7,7
Biraz Katılıyorum	17	8,1
Katılıyorum	161	77,0

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %77'si "Tercihlerimi 4 ya da 6 yıllık bölümlerden yana yapacağım." ifadesine katılmakta, %8,1'i biraz katılmakta, %5,3'ü katılmamakta, %1'i biraz katılmamaktadır. Katılımcıların %7,7'si ise kararsızdır.

Tablo 15. "Tercihlerimi sadece bulunduğum ildeki üniversitelerden yana kullanacağım." ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	143	68,4
Biraz Katılmıyorum	10	4,8
Kararsızım	16	7,7
Biraz Katılıyorum	14	6,7
Katılıyorum	22	10,5

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %68,4'ü "Tercihlerimi sadece bulunduğum ildeki üniversitelerden yana kullanacağım." ifadesine katılmamakta, %4,8'i biraz katılmamakta, %6,7'si biraz katılmakta, %10,5'i ise katılmaktadır. Katılımcıların %7,7'si ise kararsızdır.

Tablo 16. "Tercihlerimi il içi ya da il dışı üniversite ayrımında bulunmadan yapacağım." ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	47	22,5
Biraz Katılmıyorum	12	5,7
Kararsızım	20	9,6
Biraz Katılıyorum	24	11,5
Katılıyorum	105	50,2

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %50,2'si "Tercihlerimi il içi ya da il dışı üniversite ayrımında bulunmadan yapacağım." ifadesine katılmakta, %11,5'i biraz katılmakta, %22,5'i katılmamakta, %5,7'si ise biraz katılmamaktadır. Katılımcıların %9,6'sı ise kararsızdır.

Tablo 17. “Tercihlerimi üniversiteden yana değil kolay şekilde iş bulabileceğim bölümlerden yana kullanacağım.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	60	28,7
Biraz Katılmıyorum	14	6,7
Kararsızım	26	12,4
Biraz Katılıyorum	43	20,6
Katılıyorum	63	30,1

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %28,7’si “Tercihlerimi üniversiteden yana değil kolay şekilde iş bulabileceğim bölümlerden yana kullanacağım.” İfadesine katılmamakta, %6,7’si biraz katılmamakta, %20,6’sı biraz katılmakta, %30,1’i katılmaktadır. Katılımcıların %12,4’ü ise kararsızdır.

Tablo 18. “Tercihlerimi bölüm değil prestijli bir üniversiteden yana kullanacağım.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	70	33,5
Biraz Katılmıyorum	19	9,1
Kararsızım	35	16,7
Biraz Katılıyorum	43	20,6
Katılıyorum	38	18,2

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %33,5’i “Tercihlerimi bölüm değil prestijli bir üniversiteden yana kullanacağım.” İfadesine katılmamakta, %9,1’i biraz katılmamakta, %20,6’sı biraz katılmakta, %18,2’si katılmaktadır. Katılımcıların %16,7’si ise kararsızdır.

Tablo 19. “Tercihle bulunabileceğim yeterli sayıda üniversite bulunmaktadır.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	16	7,7
Biraz Katılmıyorum	10	4,8
Kararsızım	28	13,4
Biraz Katılıyorum	46	22,0
Katılıyorum	104	49,8

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %49,8’i “Tercihle bulunabileceğim yeterli sayıda üniversite bulunmaktadır.” İfadesine katılmakta, %22’si biraz katılmakta, %7,7’si katılmamakta, %4,8’i biraz katılmamaktadır. Katılımcıların %13,4’ü ise kararsızdır.

Tablo 20. “Tercihle bulunabileceğim yeterli sayıda bölüm bulunmaktadır.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	26	12,4
Biraz Katılmıyorum	11	5,3
Kararsızım	21	10,0
Biraz Katılıyorum	49	23,4
Katılıyorum	98	46,9

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %46,9'u "Tercihle bulunabileceğim yeterli sayıda bölüm bulunmaktadır." İfadesine katılmakta, %23,4'ü biraz katılmakta, %12,4'ü katılmamakta, %5,3'ü biraz katılmamaktadır. Katılımcıların %10'u ise kararsızdır.

Tablo 21. "ÖSYM tarafından verilen 24 tercih hakkı sayısı yeterlidir." ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	18	8,6
Biraz Katılmıyorum	5	2,4
Kararsızım	17	8,1
Biraz Katılıyorum	27	12,9
Katılıyorum	140	67,0

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %67'si "ÖSYM tarafından verilen 24 tercih hakkı sayısı yeterlidir." İfadesine katılmakta, %12,9'u biraz katılmakta, %8,6'sı katılmamakta, %2,4'ü biraz katılmamaktadır. Katılımcıların %8,1'i ise kararsızdır.

Tablo 22. "Yüksek öğrenimimi yurt içinde yapmak istiyorum." ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	27	12,9
Biraz Katılmıyorum	9	4,3
Kararsızım	44	21,1
Biraz Katılıyorum	29	13,9
Katılıyorum	98	46,9

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %46,9'u "Yüksek öğrenimimi yurt içinde yapmak istiyorum." İfadesine katılmakta, %13,9'u biraz katılmakta, %12,9'u katılmamakta, %4,3'ü biraz katılmamaktadır. Katılımcıların %21,1'i ise kararsızdır.

Tablo 23. "Yüksek öğrenimimi yurt dışında yapmak istiyorum." ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	66	31,6
Biraz Katılmıyorum	10	4,8
Kararsızım	43	20,6
Biraz Katılıyorum	36	17,2
Katılıyorum	50	23,9

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %31,6'sı "Yüksek öğrenimimi yurt dışında yapmak istiyorum." İfadesine katılmamakta, %4,8'i biraz katılmamakta, %17,2'si biraz katılmakta, %23,9'u katılmaktadır. Katılımcıların %20,6'sı ise kararsızdır.

Tablo 24. “Üniversiteye girmek için kullanılan Baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	77	36,8
Biraz Katılmıyorum	21	10,0
Kararsızım	47	22,5
Biraz Katılıyorum	30	14,4
Katılıyorum	33	15,8

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %36,8'i “Üniversiteye girmek için kullanılan Baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.” İfadesine katılmamakta, %10'u biraz katılmamakta, %14,4'ü biraz katılmakta, %15,8'i katılmaktadır. Katılımcıların %22,5'i ise kararsızdır.

Tablo 25. “Tıp, Hukuk, Mimar-Mühendislik ve Eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının da kaldırılmasını olumlu bulurum.” ifadesine alınan yanıtların incelenmesi

	n	%
Katılmıyorum	97	46,4
Biraz Katılmıyorum	11	5,3
Kararsızım	25	12,0
Biraz Katılıyorum	20	9,6
Katılıyorum	55	26,3

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %46,4'ü “Tıp, Hukuk, Mimar-Mühendislik ve Eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının da kaldırılmasını olumlu bulurum.” İfadesine katılmamakta, %5,3'ü biraz katılmamakta, %9,6'sı biraz katılmakta, %26,3'ü katılmaktadır. Katılımcıların %12'si ise kararsızdır.

Tablo 26. “Üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.” ifadesine alınan yanıtların yaşa göre incelenmesi

		Yaş				p
		18 yaş	19 yaş	20 yaş	Diğer	
Katılmıyorum	n	55	6	2	14	0,520
	%	35,7%	50,0%	33,3%	38,9%	
Biraz Katılmıyorum	n	13	2	0	6	
	%	8,4%	16,7%	0,0%	16,7%	
Kararsızım	n	40	0	1	6	
	%	26,0%	0,0%	16,7%	16,7%	
Biraz Katılıyorum	n	23	2	1	4	
	%	14,9%	16,7%	16,7%	11,1%	
Katılıyorum	n	23	2	2	6	
	%	14,9%	16,7%	33,3%	16,7%	

$p < 0,05$, Fisher'in Kesin Ki-Kare Testi

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanlarının kaldırılmasını olumlu bulma durumları yaşlarına göre farklılık göstermemektedir. ($p > 0,05$)

Tablo 27. “Üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.” ifadesine alınan yanıtların “Gelecekte yapmak istediğim mesleği belirledim.” ifadesine alınan yanıtlara göre incelenmesi

		Gelecekte yapmak istediğim mesleği belirledim.					p	
		Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Kararsızım	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum		
Üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.	Katılmıyorum	n	0	1	12	16	48	0,643
		%	0,0%	100,0%	37,5%	32,7%	39,0%	
	Biraz Katılmıyorum	n	2	0	2	4	13	
		%	100,0%	0,0%	6,3%	8,2%	10,6%	
	Kararsızım	n	0	0	5	12	29	
		%	0,0%	0,0%	15,6%	24,5%	23,6%	
	Biraz Katılıyorum	n	0	0	7	9	14	
		%	0,0%	0,0%	21,9%	18,4%	11,4%	
	Katılıyorum	n	0	0	6	8	19	
		%	0,0%	0,0%	18,8%	16,3%	15,4%	
<i>p<0,05, Fisher'ın Kesin Ki-Kare Testi</i>								

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların üniversiteye girmek için baraj puanının kaldırılmasını olumlu bulma durumları gelecekte yapmak istedikleri mesleği belirleme durumlarına göre farklılık göstermemektedir. ($p>0,05$)

Tablo 28. “Tıp, Hukuk, Mimar-Mühendislik ve Eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının da kaldırılmasını olumlu bulurum.” ifadesine alınan yanıtların “Gelecekte yapmak istediğim mesleği belirledim.” ifadesine alınan yanıtlara göre incelenmesi

		Gelecekte yapmak istediğim mesleği belirledim.					p değeri	
		Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Kararsızım	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum		
Tıp, Hukuk, Mimar-Mühendislik ve Eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının da kaldırılmasını olumlu bulurum.	Katılmıyorum	n	2	1	11	21	62	0,344
		%	100,0%	100,0%	34,4%	42,9%	50,4%	
	Biraz	n	0	0	2	2	7	
	Katılmıyorum	%	0,0%	0,0%	6,3%	4,1%	5,7%	
	Kararsızım	n	0	0	3	8	14	
		%	0,0%	0,0%	9,4%	16,3%	11,4%	
	Biraz	n	0	0	4	4	11	
	Katılıyorum	%	0,0%	0,0%	12,5%	8,2%	8,9%	
	Katılıyorum	n	0	0	12	14	29	
		%	0,0%	0,0%	37,5%	28,6%	23,6%	

$p < 0,05$, Fisher'ın Kesin Ki-Kare Testi

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasını olumlu bulma durumları gelecekte yapmak istedikleri mesleği belirleme durumlarına göre farklılık göstermemektedir. ($p > 0,05$)

Tablo 29. “Üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.” ifadesine alınan yanıtların “Tercihlerimi 4 ya da 6 yıllık bölümlerden yana yapacağım.” ifadesine alınan yanıtlara göre incelenmesi

		Tercihlerimi 4 ya da 6 yıllık bölümlerden yana yapacağım.					p	
		Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Kararsızım	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum		
Üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.	Katılmıyorum	n	2	1	1	5	67	0,002
		%	18,2%	50,0%	6,3%	31,3%	41,6%	
	Biraz Katılmıyorum	n	2	0	0	0	18	
		%	18,2%	0,0%	0,0%	0,0%	11,2%	
	Kararsızım	n	1	1	5	4	36	
		%	9,1%	50,0%	31,3%	25,0%	22,4%	
	Biraz Katılıyorum	n	3	0	5	3	19	
		%	27,3%	0,0%	31,3%	18,8%	11,8%	
Katılıyorum	n	3	0	5	4	21		
	%	27,3%	0,0%	31,3%	25,0%	13,0%		

p<0,05, Fisher'ın Kesin Ki-Kare Testi

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu bulma durumları tercihlerini 4 ya da 6 yıllık bölümlerden yana yapma durumuna göre farklılık göstermektedir. ($p<0,05$) Tercihlerini 4 yada 6 yıllık bölümlerden yana yapacağım ifadesine katılan yada biraz katılan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasına katılmama yada biraz katılmama durumları diğer katılımcılara kıyasla daha yüksektir.

Tablo 30. “Üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.” ifadesine alınan yanıtların “Tercihlerimi sadece bulunduğum ildeki üniversitelerden yana kullanacağım.” ifadesine alınan yanıtlara göre incelenmesi

		Tercihlerimi sadece bulunduğum ildeki üniversitelerden yana kullanacağım.					p	
		Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Kararsızım	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum		
Üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.	Katılmıyorum	n	63	2	5	2	4	<0,001
		%	44,1%	20,0%	33,3%	14,3%	18,2%	
	Biraz	n	15	1	1	0	3	
	Katılmıyorum	%	10,5%	10,0%	6,7%	0,0%	13,6%	
	Kararsızım	n	32	4	3	4	4	
		%	22,4%	40,0%	20,0%	28,6%	18,2%	
	Biraz	n	15	1	5	4	4	
	Katılıyorum	%	10,5%	10,0%	33,3%	28,6%	18,2%	
Katılıyorum	n	18	2	1	4	7		
	%	12,6%	20,0%	6,7%	28,6%	31,8%		

p<0,05, Fisher'ın Kesin Ki-Kare Testi

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu bulma durumları tercihlerini sadece buldukları ildeki üniversitelerden yana kullanma durumlarına göre farklılık göstermektedir. ($p<0,05$) Tercihlerimi sadece bulunduğum ildeki üniversitelerden yana kullanacağım ifadesine katılmayan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum ifadesine katılmama yada kararsız olma durumları diğer katılımcılara kıyasla daha yüksektir.

Tablo 31. “Üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.” ifadesine alınan yanıtların “Tıp, Hukuk, Mimar-Mühendislik ve Eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının da kaldırılmasını olumlu buluyorum.” ifadesine alınan yanıtlara göre incelenmesi

			Tıp, Hukuk, Mimar-Mühendislik ve Eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının da kaldırılmasını olumlu buluyorum.					p
			Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Kararsızım	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	
Üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum.	Katılmıyorum	n	61	0	3	3	9	<0,001
		%	62,9%	0,0%	12,5%	15,0%	16,4%	
	Biraz Katılmıyorum	n	9	4	3	0	5	
		%	9,3%	36,4%	12,5%	0,0%	9,1%	
	Kararsızım	n	13	4	10	8	12	
		%	13,4%	36,4%	41,7%	40,0%	21,8%	
	Biraz Katılıyorum	n	9	3	3	8	7	
		%	9,3%	27,3%	12,5%	40,0%	12,7%	
	Katılıyorum	n	5	0	5	1	22	
		%	5,2%	0,0%	20,8%	5,0%	40,0%	

p<0,05, Fisher'in Kesin Ki-Kare Testi

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu bulma durumları tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasını olumlu bulma durumlarına göre farklılık göstermektedir. ($p<0,05$) Tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasına katılmayan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasına katılmama oranı; tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasına biraz katılmayan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasına biraz katılmama oranı; tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasına katılan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasına katılma oranı; tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasına biraz katılan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasına biraz katılma oranı diğer katılımcılara kıyasla daha yüksektir.

Sonuç

Araştırma kapsamında katılımcıların %62,7'si üniversite hazırlık kursuna gitmektedir. Öğrencilerin kurumsal planlamalar doğrultusunda motivasyonlarının sağlanması kurumların görevidir. İsteksiz olan öğrencileri motive edip tercihte bulunma isteklerini artırarak çalışmaya teşvik edilmeleri gerekmektedir. Stratejik yönetim uygulayıcılarının, öğrencilerin psiko-sosyal durumlarını iyi analiz ederek ihtiyaçlarının karşılanması, aralarında iletişim kanallarının açık tutularak etkileşimin güçlendirilmesi, örgütsel hedefler doğrultusunda motivasyonlarının sağlanması gerekmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %59,3'ü "Gelecekte yapmak istediğim mesleği belirledim." ifadesine katılmaktadır. Gelecekte yapılacak mesleğin daha önce belirlenmiş olması tercih motivasyonunu olumlu etkileyecektir. Baraj puanlarının öğrencilerin ulaşmak istedikleri mesleğe erişimlerini engelleme olasılığı tercih motivasyonuna negatif etki edebilirdi. Baraj puanlarının kaldırılması söz konusu engeli ortadan kaldırmış tercih motivasyonuna olumlu katkı sunmuştur.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %56,9'u "Bu yıl kendimi istediğim üniversiteyi kazanacak kadar yeterli görmediğimden herhangi bir tercihte bulunmayıp mezuna kalacağım." ifadesine katılmamaktadır. Baraj puanlarının altında kalan öğrenciler üniversitelere yerleşmek için baş vuramamaktadır. Bu durum tercih motivasyonunu olumsuz etkilemektedir. Öğrencilerin üniversite sınavlarına bir yıl daha hazırlanarak tercih motivasyonuna hazır hale gelmesine neden olacağından baraj puanlarının kaldırılması öğrencilerin bu tarz düşüncelerden uzak kalmaları ile sonuçlanacaktır.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %16,3'ü "Tercihlerimi mezun olduğumda çok para kazanabileceğim bölümlerden yana kullanacağım." ifadesine katılmamaktadır. %34'ü ise bu ifadeye katılmaktadır. Gümüş koşullarında öğrencilerin paranın çok kazanıldığı alanlara yönelmeleri haklı gerekçelere dayanmaktadır. Bu kapsamda kazanılacak paranın öğrencilerin tercih motivasyonuna olumlu katkısı olacaktır. Uzun yıllar eğitim aldıktan sonra para kazanamayacakları bir program okumaları tercih motivasyonuna olumsuz etki edecektir. Baraj puanının kaldırılması öğrencilerin ileride daha fazla para kazanmaları düşüncesi ile tercih motivasyonunu olumlu etkilemiştir.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %62,2'si "Tercihlerimi mezun olduğumda kariyer sahibi olacağım alanlardan yana kullanacağım." ifadesine katılmaktadır. Öğrencilerin idolleri bağlamında ve geleceklerini garanti altına almaları yolunda kariyer sahibi olma istekleri gayet insani bir istektir. Kariyer sahibi olmak bugün herkesin gönlünde yatan bir aslan olarak baş köşede yerini almıştır. Kariyer sahibi olabilmek için tercih motivasyonuna sahip olmak gerektirir. Bu bağlamda baraj puanlarının kaldırılması öğrencilerin ayaklarındaki pranganın sökülüp atılarak tercih motivasyonuna ulaşmaları ile sonuçlanacaktır.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %56'sı "Tercihlerimi ailemin yönlendirmesine bağlı olarak yapacağım." ifadesine katılmamaktadır. Katılımcıların %84,2'si "Tercihlerimi birlikte okumak için arkadaşlarımla yönlendirmesi ile yapacağım." ifadesine katılmamaktadır. Öğrenciler tercihlerini istatistiksel olarak özgür, hür iradeleri ile yapmayı tercih etmek isteseler de ailelerini büyük oranda dikkate alacaklarını göstermektedir. Arkadaş yönlendirmelerinin tercih motivasyonuna pek fazla bir etkisinin olmayacağı, kendi iradelerini öne çıkardıkları görülmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %52,6'sı "Tercihlerimi rehberlik servisinin yönlendirmesine bağlı olarak yapacağım." ifadesine katılmamaktadır. Rehberlik servisleri öğrencilerin yönlendirilmesinde pozitif bir etkiye sahiptir. Öğrencide tercih motivasyonu oluşturarak yüksek öğretim programlarına yerleşmelerini sağlamaktadır.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %77'si "Tercihlerimi 4 ya da 6 yıllık bölümlerden yana yapacağım." ifadesine katılmaktadır. Ülkemizde ön lisans programlarından ziyade 4 ya da 6 yıllık lisans programları daha fazla rağbet görmektedir. Bu durum 4 ve özellikle 6 yıllık bölümlerin daha fazla kariyere sahip olması, daha hızlı iş sahibi olmalarına dayanmaktadır. Bu bağlamda söz konusu bölümler tercih motivasyonuna olumlu etki etmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %68,4'ü "Tercihlerimi sadece bulunduğum ildeki üniversitelerden yana kullanacağım." ifadesine katılmamaktadır. Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %50,2'si "Tercihlerimi il içi ya da il dışı üniversite ayrımında bulunmadan yapacağım." ifadesine katılmaktadır.

Öğrenciler üniversite okurken barınma ve beslenme ihtiyacı gibi konularla buldukları illerde okumayı tercih etseler de il dışına çıkmak isteyenlerin de oranı az değildir. Bazı öğrenciler için il iç, bazı öğrenciler için il dışı tercih motivasyonuna katkı sunabilmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %28,7'si "Tercihlerimi üniversiteden yana değil kolay şekilde iş bulabileceğim bölümlerden yana kullanacağım." İfadesine katılmamaktadır. Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %33,5'i "Tercihlerimi bölüm değil prestijli bir üniversiteden yana kullanacağım." İfadesine katılmamaktadır. İyi bir üniversite referans oluşturması bakımından tercihlerde önemli bir yere oturmaktadır. Fakat bölüm tercihinin mesleki gelişime katkı sunmasından söz edenlerin sayısı da az değildir. Her ne kadar prestijli bir üniversitede istedikleri bölümleri okumak isteseler de seçim yapmak zorunda kalmaları halinde seçimlerini bölüm tercihlerinden yana kullanacakları ifade etmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %49,8'i "Tercihle bulunabileceğim yeterli sayıda üniversite bulunmaktadır." İfadesine katılmaktadır. Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %46,9'u "Tercihle bulunabileceğim yeterli sayıda bölüm bulunmaktadır." İfadesine katılmaktadır. Ülkemizde son bilgiler 207 üniversite olduğunu söylemektedir. Bu kadar üniversite ve bölüm yeterli tercih yapabilecek üniversiteyi ve ÖSYM tarafından tanınan tercih hakkının yeterli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu durum tercih motivasyonuna katkı sağlayan unsurlardır. Baraj puanlarının kaldırılması da tercih sayısının daha da fazla yapılmasını açığa çıkarmaktadır.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %46,9'u "Yüksek öğrenimimi yurt içinde yapmak istiyorum." İfadesine katılmaktadır. Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %31,6'sı "Yüksek öğrenimimi yurt dışında yapmak istiyorum." İfadesine katılmamaktadır. Son yıllarda ekonomik zorluklar insanların tercihlerine de etki etmektedir. Yurt içinde iyi bir üniversite bitirip hemen iş bulamayacakları konusunda endişeli olan öğrenciler tercihlerini yurt dışında üniversite okumadan yana kullanabilmektedir. Ekonomik sorunların giderildiği taktirde ters göçün olabileceği yetkililerce sıklıkla dile getirilmektedir. Bu bağlamda öğrencilerde daha fazla tercih motivasyonunun sağlanmasında sorunların giderilmesi aciliyet oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %36,8'i "Üniversiteye girmek için kullanılan Baraj puanının kaldırılmasını olumlu buluyorum." İfadesine katılmamaktadır. Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %46,4'ü "Tıp, Hukuk, Mimar-Mühendislik ve Eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının da kaldırılmasını olumlu bulurum." İfadesine katılmamaktadır. Baraj puanlarının kaldırılmasının tercih motivasyonu oluşturmayacağı konusu düşünenlerin sayısı fazladır. Birde nitelikli bölümlerin başarı sırasının kaldırılmasında tercih motivasyonunu artıracaklarını düşünenlerin sayısı da oldukça çoktur.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanlarının kaldırılmasını olumlu bulma durumları yaşlarına göre farklılık göstermemektedir. Ayrıca katılımcıların üniversiteye girmek için baraj puanının kaldırılmasını olumlu bulma durumları gelecekte yapmak istedikleri mesleği belirleme durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasını olumlu bulma durumları gelecekte yapmak istedikleri mesleği belirleme durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu bulma durumları tercihlerini 4 ya da 6 yıllık bölümlerden yana yapma durumuna göre farklılık göstermektedir. ($p<0,05$) Tercihlerini 4 yada 6 yıllık bölümlerden yana yapacağım ifadesine katılan yada biraz katılan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasına katılmama yada biraz katılmama durumları diğer katılımcılara kıyasla daha yüksektir.

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasını olumlu bulma durumları tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasını olumlu bulma durumlarına göre farklılık göstermektedir. ($p<0,05$) Tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasına katılmayan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasına katılmama oranı; tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasına biraz katılmayan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasına biraz katılmama oranı; tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasına katılan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasına katılma oranı; tıp, hukuk, mimar-mühendislik ve eğitim bilimleri için kullanılan baraj sıralamasının kaldırılmasına biraz katılan katılımcıların üniversiteye girmek için kullanılan baraj puanının kaldırılmasına biraz katılma oranı diğer katılımcılara kıyasla daha yüksektir.

Bir öneri olarak, baraj puanlarının kaldırılmasının daha fazla üniversite hazırlık kurslarına gitmeyen öğrenciler üzerinde uygulanmasının net sonuçlar verebileceği kanaatindeyim. Bu araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin çoğunun üniversite hazırlık kurslarına giderek üniversite sınavlarına hazırlanmaları baraj puanlarının kaldırılması konusunda yüksek oranlı sonuçlar almamızın önünde engel teşkil etmiştir. Bu konuda çalışmak isteyen araştırmacılara tavsiyem baraj puanlarının tercihlere yansımaları kesin şekilde saptayabilmeleri için araştırmalarını lise son sınıfta okuyup ta herhangi bir üniversiteye hazırlık kurs merkezine gitmeyen öğrenciler üzerinde yürütmeleridir.

Olaya kapsayıcı bir bakış açısı ile bakıldığında tercih motivasyonunun sağlanmasında harcanan çaba ve emekte göz ardı edilmemelidir. Bu çerçevede ortaya koymak istediğim fikrin geçerliliği ve doğruluğu; baraj puanlarının kaldırılması ile tercihte bulunacak öğrencilerin bölük pörçük, düzenden uzak plansız tercihte bulunmaları yerine otorite tarafından stratejik hedefler doğrultusunda istikrarlı bir tercih yapma çalışmalarının sağlamaları gerektiğini ortaya koymuştur. Aynı noktadan hareketle etkin tercih motivasyonunun sağlanması ile üniversite ve bölüm odaklı tercihler neticesinde başarılı olabilecekleri sonucuna yapılan anket çalışmalarıyla ulaşılmıştır.

Kaynakça

Akar, C. (2012). Üniversite seçimini etkileyen faktörler: iktisadi ve idari bilimler öğrencileri üzerine bir çalışma. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7(1), 97-120.

Bakan, İ., Büyükbese, T. (2004). Çalışanların iş güvencesi ve genel iş davranışları ilişkisi: Bir alan çalışması. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (2004, Temmuz–Aralık), 23, 35-59.

Baştürk, S. (2003). L'enseignement des mathématiques en Turquie: le cas des fonctions au lycée et au concours d'entrée à l'université. Paris: IREM de l'Université Paris 7.

Baştürk, S. ve Doğan, S. (2010). Lise öğretmenlerinin özel dershaneler hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri, 7(2), 135-157.

Carson, M.C. (2005). A Historical View of Douglas Mcgregor's Theory Y. Management Decision, 43(3), 450-460.

Certo, S.C. (1997). Modern Management. New Jersey: Prentice Hall.

Chapman, D. W. (1981). A model of student college choice. Journal of Higher Education, 52(5), 490–505.

Dağlı, S. (2006). Özel dershanelere öğrenci gönderen velilerin dershaneler hakkındaki görüş ve beklentileri. Kahramanmaraş örneği. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.

Eren, E. (2004). Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi. (8. Basım). İstanbul: Beta Yayınları.

Fındıkçı, İ. (2006). İnsan Kaynakları Yönetimi. (6. Baskı). İstanbul: Alfa.

Filter, S. (2010). The choice-of-college decision of academically talented students, The George Washington University,

George, J.M. and Jones, G.R. (2002). Organizational Behavior. (Third Edition). New Jersey: Pearson Education, Inc., Upper Saddle River.

Griffin, R.W. and Ebert, R.J. (2004). Business. (Seventh Edition). New Jersey: Pearson Education, Inc.

Gürüz, D. ve Gürel, E. (2006). Yönetim ve Organizasyon, Ankara: Nobel Yayınları.

Kurt, A. (2013). Üniversite tercih ederken nelere dikkat edilmeli? Retrieved from http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/01/17/950146/icerikler/universite-tercih-ederken-nelere-dikkat-edilmeli_355325.html.

Mcgregor, M.D. (1985). The Human Side of Enterprise: 25th Anniversary Printing, New York NY: Mc Graw-Hill.

Moogan, J. Y., Baron S. & Harris, K. (1999). Decision-making behaviour of potential higher education students. Higher Education Quarterly, 53(3), 211–228.

Morgil, Ö., Yılmaz, A. ve Geban, O. (2001). Özel dershanelerin üniversiteye girişte öğrenci başarısına etkileri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21, 89-96.

Nahavvei, A. ve Malekzadeh, A.R. (1999). Organizational Behavior. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.

Okur, M. ve Dikici, R. (2004). Özel dershaneler ile devlet okullarının kartezyen çarpım, analitik düzlem ve bağıntı konularındaki bilgi ve becerileri kazandırma düzeylerinin değerlendirilmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 12(2), 417- 426.

Öner, G. (2007). Özel dershanelerin ilköğretim matematik öğretimindeki yeri ve önemi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

Özdamar, K. (2002). Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi 1. Eskişehir: Kaan Kitabevi.

Ruthankoon, R ve Ogunlana, S.O. (2003). Testing Herzberg's Two-Factor Theory in the Thai Construction, Engineering, Construction ve Architectural Management, 10(5), 333-341.

Soutar, G. & Turner, J. (2002). Students' preferences for university: A conjoint analysis. The International Journal of Educational Management, 16(1), 40-45.

Turan, İ. ve Alaz, A. (2007). Özel dershanelerde coğrafya öğretiminin öğrenci görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 15(1), 279-292.

Wilson, F.D. (2004). Organizational Behaviour and Work. (Second Edition). New York: Oxford University Press Inc.

Yıldırım, M. (2008). İlköğretim fen ve teknoloji dersinde genetik ünitesinin bilimsel bilgilerden öğretmen bilgilerine geçişinin didaktiksel dönüşüm teorisi yaklaşımıyla değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.